

ALADAĞ YANGINI TÜRKİYE PSİKİYATRİ DERNEĞİ BASIN AÇIKLAMASI
30.11.2016

29 Kasım 2016 tarihinde Adana'nın Aladağ ilçesinde kız çocuklarını barındıran ve iddialara göre bir cemaate bağlı olan öğrenci yurdunda çıkan yangında 11 kız çocuğu ve bir eğitimci yaşamını kaybetmiştir. Bir yıl önce Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde yine bir Kuran Kursu yangını altı erkek çocuğun ölümüne yol açmıştır. 2008 yılında Konya'daki bir kız Kuran Kursunda 18 genç kızın öldüğü patlama ve göçük olayının davası sekiz yıldır hala sonuçlanmamıştır. Yangın merdiveninin hiç bulunmaması ya da çeşitli bahanelerle, "Yurda erkek alırsınız" vb. çağdışı, ataerkil söylemlerle kilitli/kapalı tutulması, kız çocuklarına yönelik cinsiyetçi ayrımcı, baskıcı, değersizleştirici bir zihniyetin ürünüdür. Ayrıca son bir yılda basına da yansıyan, çeşitli yurtlarda barınan çocukların cinsel istismarı da bu yerlerin denetimindeki ciddi eksikliğin bir başka vahim göstergesidir.

Ülkemizde tüzel kişiler ve şahısların ilköğretim çağındaki çocukları barındıramayacakları; 5661 sayılı yasa, 652 sayılı KHK ile yasal olarak düzenlenmesine rağmen, bu yurtlar endişe verici bir biçimde varlıklarını sürdürmekte, sayılarını artırmaktadır. Bu yangınlardan sonra çocukların ailelerine sorulduğunda, eğitim almaları için çocuklarını gönderebilecekleri başka bir seçeneklerinin olmadığını söylemişlerdir. Köylerinde okul olmadığını ve ücretsiz ulaşabilecekleri tek seçeneğin bu yurtlar olduğunu söyleyen acılı ailelerin çığlıkları hala kulaklarımızdadır.

Biz ruh sağlığı profesyonelleri olarak temel bir insan hakkı olan eğitimin, doğrudan ve dolaylı etkileri ile, bireyin ve toplumun ruh sağlığını geliştirdiğini ve koruduğunu hatırlatmak isteriz. Özellikle kadın ruh sağlığı alanında yapılan çalışmaların neredeyse tamamında, kadınların eğitim aldıkları süre arttıkça, yaşam boyu ortaya çıkan ruhsal hastalıkların azaldığı gösterilmektedir. Ayrıca erkek ve kadınların eğitim seviyesi ortaöğretimin üstüne çıktıkça, aile içindeki kadına ve çocuğa yönelik her türlü şiddet azalmaktadır. Eğitimli kadınların ücretli işlerde çalışabilme ve kendi kendilerine yetebilme kapasiteleri yükselmektedir. Eğitimli annelerin çocuklarının her türlü tıbbi ve ruhsal hastalığa daha az yakalandığı bilinmektedir.

Devletin asli sorumluluğu; vatandaşlarının refah içinde, eğitim, sağlık, barınma gibi temel insan haklarını kullanarak yaşamalarını sağlamaktır. Birleşmiş Milletler tarafından neredeyse yetmiş yıl önce hazırlanan İnsan

Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 26. Maddesi; "Herkes eğitim hakkına sahiptir. Eğitim, en azından ilk ve temel eğitim aşamasında parasızdır. İlköğretim zorunludur" demektedir. Kendisini koruyamayacak kadar küçük olan bu çocukların kötü koşullarda, tacize uğrayarak eğitimlerini sürdürmeye çalışmaları, bu uğurda canlarını yitirmeleri kabul edilemez. Çocukların çağdaş bir eğitime kavuşmaları; onlara kendi siyasi görüşlerini aşıl原因an, dini eğitim adı altında ne tür bir müfredatla eğitim verdikleri bilinmeyen vakıfların ve cemaatlerin değil, devletlerin sorumluluğundadır. Devletin çocuklarla ilgili sorumluluğu; yaşanan ihmalleri, cinayetleri sansürlemek, üstünü örtmek olmamalıdır. Yaşananları konuşmak, sorunlara salt teknik anlamda değil, farklı yönleriyle kalıcı çözümler üretmek için de şarttır.

Bu nedenlerle belirtmek isteriz ki;

- Ülkemizde doğan her çocuğun eşit eğitim alma hakkı, aynı zamanda temel bir sağlık hakkıdır.
- Devletimizin kız çocuklarının okumasını uzun süredir teşvik eden, şartlı nakit transferi gibi politikalarını destekliyoruz.
- Kırsal bölgelerde daha yoğun gözlendiği üzere, başta kız çocuklarının eğitime erişimi ve barınması bazı tarikatlar ya da cemaatlerce değil, devlet tarafından sağlanmalıdır.
- Milli Eğitim Bakanlığı'nın yerleştirmeye çalıştığı taşınmalı eğitim sistemi, çocukların aile yuvalarından ayrılmadan eğitime ulaşmalarına aracılık edebilir. Ancak bu yöntemin; ulaşım engelleri gibi pek çok olumsuz yanı akılda tutularak, köy okullarının yaygınlaştırılması gerektiğini düşünüyoruz.
- Mevcut yasal düzenlemeye uyularak, çocukları barındıran tüzel kişilerin ve şahısların açtığı yurtlar kapatılmalı ve devlet tarafından devir alınmalıdır.
- Her çocuğun eşit, ücretsiz, kaliteli yaygın eğitime ulaşma hakkının sorumlusu ve sağlayıcısı olan devletimizin kısa zamanda eksiksiz şekilde görevini yerine getirmesini talep ediyoruz.
- Yakınlarını kaybeden ailelere baş sağlığı diliyoruz. Olaydan doğrudan etkilenen kişilere ve ailelerine ruh sağlığı hizmeti üzere derneğimiz psikososyal destek ve dayanışma ağı gönüllü olarak göreve hazırdır.

Kadın Ruh Sağlığı Bilimsel Çalışma Birimi